

Arkivnr: 2017/4747-1

Saksbehandlar: Tor Harald Rødseth

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Klagenemnda		20.06.2017

Søknad om dispensasjon frå byggjegrænse - Bergen kommune, gbnr 286/79

Samandrag

Olav Chan har påklaga Statens vegvesen sitt vedtak om avslag på søknad om dispensasjon frå byggjegrænse for utviding av tilkomstveg. Føremålet med Chan sitt tiltak var trafikktryggleik og opparbeiding av biloppstillingsplass. Chan har frå før av plikt til å halde avkøyrsla si trafikksikker. Spørsmålet er difor om det skal gjevast dispensasjon frå byggjegrænse av omsyn til den planlagte biloppstillingsplassen. Sistnemnde er planlagt lokalisert på område som vil bli innløyst i relativt nær tid i samband med utbygging av gong- og sykkelveg.

Det er eit viktig praktisert prinsipp i Rammeplan for avkøyrslar og byggjegrænser på riks- og fylkesvegar i Region vest å ikkje opne for privat utbygging der det er konkrete planar om offentleg vegbygging. Dette for å begrense kostnadene ved ekspropriering, som kan beløpe seg til store summar i samband med vegutbygging. Fylkesrådmannen finn at denne presedensen bør halde fram, og at dette omsynet veg tyngre enn omsynet til opparbeiding av biloppstillingsplass for ein einskildperson.

Forslag til vedtak

Klage av 01.04.17 frå Olav Chan over Statens vedtak sitt vedtak av 14.03.16 vert ikkje teke til følgje.

Grunngjeving: Fylkesrådmannen sitt saksframlegg.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør samferdsel

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 01.06.2017**Bakgrunn**Lovkrav

I veglova § 29 heiter det m.a følgjande:

Langs offentleg veg skal det vere byggegrenser fastsette med heimel i denne lova, dersom ikkje anna følgjer av arealdel av kommuneplan eller reguleringsplan etter plan- og bygningsloven. [...] Byggegrensene skal gå i ein avstand på 50 meter frå riksveg og fylkesveg og 15 meter frå kommunal veg. [...]

I § 30 i same lov heiter det m.a følgjande:

Byggverk [...] må ikkje utan særskilt løyve plasserast innafor byggegrenser som er fastsette i eller med heimel i § 29. [...]

Løyve etter første ledd gir regionvegkontoret for riksvegar og fylkesvegar [...].

Ordet 'byggverk' er i lovteksten nytta i vidaste forstand.

I denne saka er og § 43 relevant å trekkje fram. Der heiter det m.a følgjande:

Avkjørsle skal byggast og haldast ved like i samsvar med reglar som Vegdirektoratet fastsetter. [...]

Eigaren eller brukaren er ansvarlig for vedlikehald av avkjørsle til eigedomen.

Hordaland fylkeskommune ved klagenemnda er klageinstans, jf forvaltningslova § 28 og det fylkeskommunale fullmaktsreglementet.

Søknaden som denne saka gjeld

I brev av 25.02.17 frå Olav Chan heiter det m.a følgjande:

Viser til telefonsamtale [...].

Det nye forslaget er at jeg får dispensasjon til å utvide vegen til eiendommen med 1,5 – 2 meter.

På denne måten, får jeg ca 3 meter bredde der jeg kan legge asfalt og dermed sikre god og sikker adkomst til og fra huset.

Dersom det gis dispensasjon for hele bakken (ca 17 meter) vil jeg også få mulighet til å forbedre sikten ut til vegen som i dag ikke er tilfredsstillende.

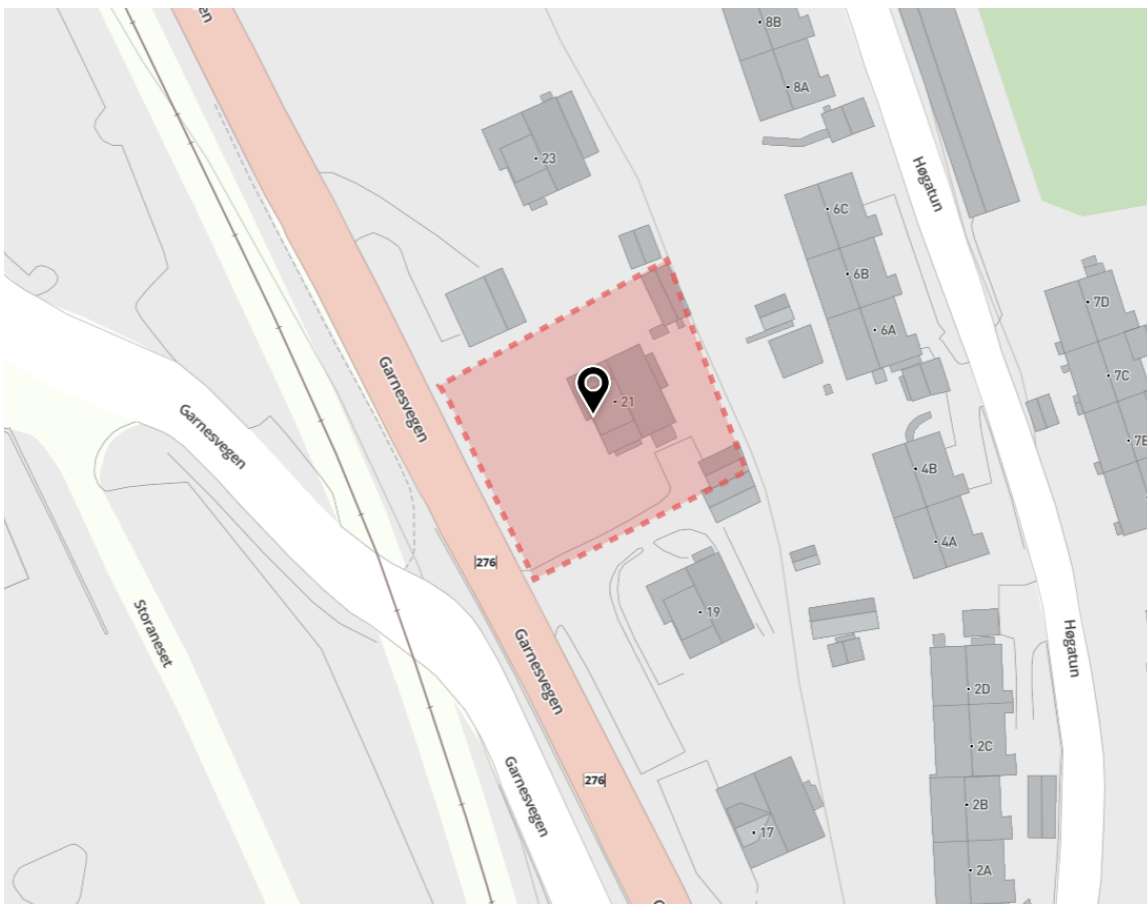
Dersom det er problematisk å få dispensasjon for hele bakken, er det svært ønskelig at det blir gitt løyve for å utvide halve bakken. (Siste halvdel opp mot huset.)

Søknaden viser underforstått til ein søknad av 21.01.16 frå Chan kort tid i førevegen. Denne blei avslått av SVV i brev av 25.02.17, og ikkje påklaga. Etersom søknaden denne klagesaka gjeld underforstått i stor grad kvilar på opplysningar frå søknaden av 21.01.16, finn fylkesrådmannen det naudsynt å gjennomgå den saka, som altså er avslutta.

Søknad i tilknytt sak

I brev av 21.01.16 supplert i brev av 27.01.16 søkte Olav Chan om dispensasjon frå byggjegrensa for gbnr 286/79 i Bergen kommune til fylkesveg 276.

Lokaliseringa av denne i høve til fylkesvegen går fram av karta og bilete på neste side:

Søknaden frå Chan hadde følgjande grunngjeving (utdrag):

[...] jeg må «forsere» en svært dårlig og bratt grusbakke før eg klarer å komme meg opp til huset med bil.

Jeg har forsøkt å få bakken asfaltert, men eg har en nabo som [...] nekter dette. [...] Nå er bakken av en slik stand at det er vanskelig å komme opp med en vanlig bil [...].

[...] Sikten er også begrenset ut til veien [...]. Den dårlige sikten ønsker eg også å forbedre.

Eg ønsker å lage en biloppstillingsplass som er på ca høyde med Garnesvegen. Oppstillingsplassen er ønsket 5 m bred og 10 m lang. [...]

Vedtak i tilknytt sak

I brev av 25.02.16 melde Statens vegvesen (SVV) frå om følgjande vedtak i saka:

Med hjemmel i vegloven §§ 29 og 30 avslår vi søknaden om etablering av parkeringsplass ca. 4 meter frå vegmidte (fv. 276) på eiendommen gnr. 286 bnr. 79 i Bergen kommune.

SVV sitt vedtak hadde følgjande grunngjeving (utdrag):

Byggegrenser skal ivareta hensynet til trafiksikkerhet, vegvedlikehold og drift av vegnettet, arealbehov ved vegutbedring, og miljøet langs vegen.

Etter vår vurdering kan dispensasjon ikkje innvilges. I denne saken er det særlig de tre første som ligger til grunn for den konkrete vurderingen.

[...] Garnesvegen er [i Rammeplan for avkjørslar og byggegrensar på riks- og fylkesvegar i Region vest 2013-2016 (Rammeplanen)] klassifisert som blå holdningsklasse (klasse 3), hvor det åpnes for byggegrense på 30 meter. I grøn holdningsklasse (klasse 4) åpnes det for 15 meters byggegrense.

Dispensasjoner som kommer nærmere vegmidte enn det den laveste holdningsklassen åpner for (klasse 4) er vi generelt kritiske til, og det er i helt spesielle tilfeller [...] at vi noen ganger tillater dispensasjon nærmere enn dette. [...]

Ved parkering som omsøkt vil en fremdeles ikke ha god sikt [...]. I tillegg vil manøvreringen inn og ut kunne føre til rygging på fylkesvegen. Når en kommer ut på fylkesvegen [...] vil en ha et uønsket kjøremønster som også forhindrer sikt [...]. I tillegg er sikt i egen avkjørsel et krav som en etter vegloven § 43 skal vedlikeholde. [...]

Det er ingen tvil om at det finnes mange dårlige løsninger hva gjelder avkjørslar og parkeringsplasser tett på veg allerede [...]. Slike løsninger vil vi derfor unngå at det blir flere av. En tillatelse til dette skaper også presedens, hvor flere som kan komme til å søke om det samme vil kreve lik behandling av sin sak. [...]

Den omsøkte parkeringsplassen vil komme i direkte konflikt med den planlagte vegutbedringen. Selv om det trolig er en stund til prosjektet skal realiseres, kan vi ikke tillate tiltak som vil måtte innløses i fremtiden.

Forannemnde vedtak av SVV av 25.02.16 blei ikkje påklaga innan fristen, men opplysningane i den saka vedkjem denne.

Vedtaket som skal prøvast på nytt

SVV melde i brev av 14.03.16 frå om følgjande vedtak i høve Chan sin andre søknad:

Med hjemmel i vegloven §§ 29 og 30 avslår Statens vegvesen søknaden om utvidelse av tilkomstveg på eiendommen gnr. 286 bnr. 79 i Bergen kommune.

Det er dette vedtaket som er påklaga og som klagenemnda skal gjere ei ny vurdering av.

SVV sitt vedtak av 14.03.16 blei i same brev grunngjeve slik:

Bakgrunnen for vurderingen er det pågående planarbeidet for Garnesvegen [...], hvor det omsøkte tiltaket vil komme i direkte konflikt med ny tilkomstveg til eiendommene gnr. 286 bnr. 79, 80, 81 m.fl., som resultat av at flere avkjørslar i området skal stenges i planen. Byggegrenser skal blant annet ivareta hensynet til fremtidige vegprosjekter, og det er dette hensynet som er avgjørende i denne saken.

Statens vegvesen [...] vet fra tidligere saker at opparbeidinger av eiendommer innenfor et planområde medfører høyere forventninger til erstatning når arbeidene skal gjennomføres. Dette til tross for inngåtte skriftlige avtaler om midlertidige tiltak og at grunneier fraskriver seg krav på erstatning for tiltakene. Nye eiere, bortglemte dokumenter og høyere forventninger gjør at tiltak som dette i sum vil komplisere gjennomføringen, og dermed øke kostnadene av prosjektet. Innenfor planområdet [...] tillates det nå ikke tiltak som vi ser kan komme i konflikt med prosjektet.

Klage

I brev av 01.04.16 er SVV sitt vedtak av 14.03.16 påklaga av Olav Chan. Det heiter i brevet m.a følgjande:

[...] Pr dags dato, er min avkjørsel i en slik stand at det medfører unødvendig risiko når man skal kjøre ut. Sikten videre ut mot Garnes er svært begrenset grunnet muren som står oppført.

Skal fremtidige prosjekter veie sterkere enn trafikksikkerhet? Nå har jeg bodd her lengre enn 1,5 år, men naboene mine kan fortelle at det har vært snakk om gangvei de siste 20 årene. På informasjonsmøtet dere avholdt, kunne dere også informere om at det tidligst ville skje om 10-15 år... Dersom det ble innvilget penger til dette.

Mener dere at jeg skal gå 10-15 år med den avkjørselen jeg har?

At en enebolig med biloppstillingsplass og garasje har en trygg og kjørbær veg frem til garasje/parkering er på ingen måte noen form for oppgradering som vil øke verdien på boligen betraktelig. Det er derimot en forventet standard i 2016.

Nå har jeg i løpet av tiden jeg har bodd her, holdt på å krasje 1 gang [...] som følge av dårlig sikt, samt sklidd ukontrollert ned bakken 2 ganger om vinteren og nesten havnet ute i veien.

Jeg ønsker [eget tiltak], slik at sikten og avkjørselen kommer i en slik stand som gjør den trafikksikker. [...]

I brev av 05.04.16 er klaga frå Chan utdjupa slik (utdrag):

[...] At jeg ønsker å gjøre avkjørselen mer trafikksikker, er på ingen måte med på å forkludre riksvegen. [...]

Det er kun snakk om et mindre inngrep, som på ingen måte vil berøre andre enn meg selv.

Det må være i alles interesse at beboere langs riksvegen har en trygg og god adkomst ut og inn fra riksvegen. [...]

Det jeg derimot ikke kommer til å godta er at min og min families sikkerhet går foran fremtidig økonomi og mulige prosjekt. [...]

Her er jeg villig til å bruke egne midler på en forbedring av avkjørselen ut til riksvegen, men blir motarbeidet pga et fremtidig prosjekt (som naboene mine kan fortelle om at dere har fablet om i snart 20 år, og at dere jobber med arealplan nr 2, fordi arealplan nr 1 har gått ut på dato). [...]

Dersom dere mener at en stygg og ubrukelig oppkjørsel blir mindre verdt den dagen dere skal kjøpe opp eiendom, tar dere grundig feil. [...]

Øvrige saksopplysninger

For å sikre likebehandling av einskildsaker om byggjegrenser etter veglova, vert søknadene om dispensasjon frå byggjegrenser handsama etter føringane i Rammeplan for avkøyrslar og byggjegrenser på riks- og fylkesvegar i Region vest, som fylkesutvalet slutta seg til i vedtak i møte 01.07.13. I rammeplanen er m.a følgjande prinsipp lagt til grunn for vurdering av søknader om dispensasjon frå byggjegrenser:

Ny busetnad må ikkje vere til hinder for ein seinare utbygging av lokalvegnettet.

Tiltaket som denne saka gjeld er i følgje veglova § 30 å sjå på som 'busetnad'. Klagaren har ikkje merknad til SVV sin bruk av lovheimlar, men til SVV sine vurderingar.

SVV har opplyst at overfor administrasjonen at det omtalte vegprosjektet langs fv 276 tidlegast vil ha byggestart i 2019. Oppstartstidspunktet kjem an på prioriteringane i handlingsprogrammet for byvekstavtalen.

Fylkesrådmannen si vurdering

Veglova slår tydeleg fast at SVV har heimel for vedtaket sitt i den aktuelle saka, og i den andre saka som er referert i saksframlegget, som ikkje blei påklaga.

Fylkesrådmannen kan ikkje sjå at det er usemje mellom SVV og klagaren om noko relevant fakta i saka.

Det er vist i innleiinga, og peika på av SVV, at klagaren i alle høve er pålagt å vedlikehalde avkøyrsla si, slik at den er trafikksikker. Fylkesrådmannen kan difor ikkje sjå at klagaren si grunngjeving om fremjing av trafikktryggleik gjennom det aktuelle tiltaket er gyldig.

Ein står då att med spørsmålet om SVV skal nytte sin heimel for å fråvike hovudregelen i veglova - utdjupa i rammeplanen - for å opparbeide ein biloppstillingsplass langt innafor byggjegrensa, som alle er samde i vil bli overført til det offentlege mot vederlag (oreigna) i løpet av relativt kort tid.

Oreigning er ofte ein del av kostnaden ved eit vegprosjekt. I sentrale strok kan denne budsjettposten bli stor, både fordi busetjinga er tett og fordi tomteprisen er høg. Det er difor viktig at utbygging vert stansa snøgt på område som er tiltenkt vegføremål.

Det føreligg ein konkret plan for realisering av tomte som denne saka gjeld, og andre tomter i området, for bygging av gong- og sykkelveg for offentlege midlar. SVV slutta å gje løyve for dispensasjon frå byggjegrensa i dette området straks planen låg føre.

Dersom presedensen for å ikkje å gje dispensasjon frå byggjegrensa i område som skal utbyggast vert endra, vil det kunne ha store økonomiske konsekvensar for det offentlege. Det kan resultere i at vegprosjekt vert utsette. Det kan og opne for å spekulere i privat utbygging for å få auka vederlag frå det offentlege i samband med oreigning.

Fylkesrådmannen finn det viktig å halde nede kostnadene ved vegutbyggingsprosjekt, og finn det difor ikkje ønskjeleg å skape presedens for å gje dispensasjonar frå byggjegrensa for kortvarige tiltak, som utløysar

kostnader som det offentlege ikkje er forplikta til. Slik fylkesrådmannen ser det, må omsynet til nært føreståande vegutbygging vege tyngre enn ein einskildperson sitt ønskje om biloppstillingsplass. Fylkesrådmannen rår på grunnlag av forannemnde til at den aktuelle klagen frå Olav Chan ikkje vert teken til følge.